

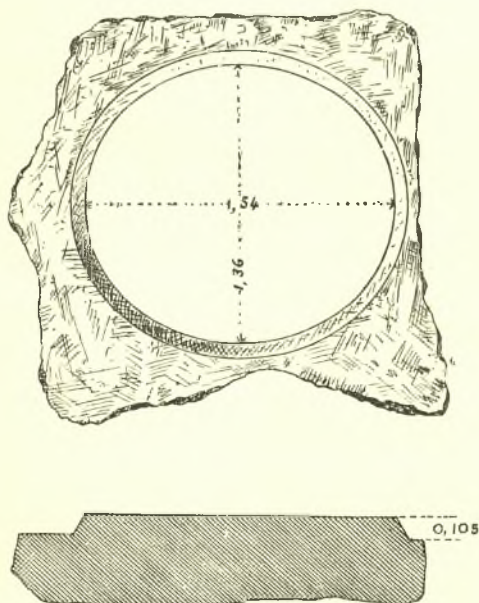
ΑΝΑΣΚΑΦΗ ΤΟΥ ΑΝΑΚΤΟΡΟΥ ΤΟΥ ΚΑΔΜΟΥ

ΕΝ ΘΗΒΑΙΣ

Ἐν ταῖς *Πρακτικοῖς* τοῦ 1911 σ. 148 ἐγένετο λόγος περὶ αὐλῆς τοῦ κτιρίου, ἧς μέρος ἀνεσκάφη ἤδη καὶ περιεγράφη κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος. Ἐπειδὴ ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ δὲν κατωρθώθη γὰρ γείνη ἀπαλλοτριώσις τις χώρου πρὸς Β ἢ πρὸς Ν τῶν ἐρειπίων, ἔνθα εἶνε σχεδὸν βέβαιον, ὅτι ὑπάρχει συνέχεια αὐτῶν, ἡ ἀνασκαφή τοῦ 1912 χορηγοῦντος καὶ πάλιν τοῦ εὐεργέτου τῆς Ἑταιρείας κ. Goekoop ἐστράφη κατ' ἀνάγκην πρὸς Δ, ἵνα ἀποκαλύψῃ ὁλόκληρον τὴν εἰρημένην αὐλὴν καὶ συνκνήσῃ τὰ πρὸς Δ προσδοκώμενα σχετικὰ πρὸς τὸ ἀνεσκαμμένον κτίριον ἐρείπια (ΑΑ 1909 σ. 82). Πράγματι δὲ εἰς ἀπόστασιν 8 μέτρων ἀπὸ τοῦ στομίου τοῦ φρέατος (*Πρακτικά* 1911, σ. 148 ἐξ.) εὗρέθη τοῖχος παχὺς ἐντὸς τῶν ἀδιαταράκτων μυκηναϊκῶν χωμάτων θεμελιωμένος, διήκων ἀπὸ Ν πρὸς Β ἤτοι μὴ ὦν παράλληλος πρὸς τοῦς τοίχους τοῦ ἀνακτόρου, διήκοντας τοὺς μὲν ἀπὸ ΝΔ πρὸς ΒΑ τοὺς δὲ ἀπὸ ΒΔ πρὸς ΝΑ, καὶ κατεστραμμένος πρὸς Β (διατηρεῖται ἐπὶ 4 μέτρα ἀπὸ τοῦ τοίχου τοῦ κτήματος Λογοθέτου ΑΕ, 1909 σ. 57 εἰκ. 1 πλησίον καὶ παραλλήλως τῆς γραμμῆς τοῦ δυτικοῦ ἐπιπολαίου τοίχου τοῦ δυτικωτάτου τῶν νοτίων κρησπολείων). Ἐπίσης ὁ τοῖχος οὗτος εἶνε κατεστραμμένος κατὰ τὰ ὑψηλότερα μέρη αὐτοῦ, ἡ δὲ καταστροφή αὕτη ἐγένετο πρὸς ἐξαγωγὴν λίθων βεβχίως ἐν ὑστάτοις ῥωμαϊκοῖς χρόνοις, ὡς δεικνύουσι τὰ καλύπτοντα τὸ ὑπόλοιπον μέρος αὐτοῦ χώματα. Τὸ πάχος τοῦ τοίχου δὲν ἀπεκκλύφθη, ἐπειδὴ ἡ ἀνασκαφή διεκόπη ἀποτόμως τῇ 18 Σεπτεμβρίου, κηρυχθείσης τῆς ἐπι-

στρατεύσεως τοῦ κράτους διὰ τὸν πόλεμον. Τὰ χῶματα καθ' ὄλον τὸ πλάτος τοῦ χώρου τῶν κατεδαφισθέντων κρεοπωλείων εἶνε μέχρι μεγάλου ὕψους μυκηναϊκόν, ἐξικνούμενά που πρὸς Β μέχρι σχεδὸν 0,50 ὑπὸ τὴν νέαν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους (5λικὸν βάθος τῆς ἀνασκαφῆς μέγιστον πρὸς Ν μέχρι 3,40 μ.), ἐνομίσθη ὅμως καλὸν νὰ καταλίπωμεν στρώμα τι αὐτῶν ἀνέπαφον ἐπὶ τοῦ φυσικοῦ βράχου μέχρις ἀποκαλύψεως καὶ τοῦ λοιποῦ χώρου τοῦ κτιρίου. Τὸ δάπεδον τοῦ ἀγγειοπλαστικοῦ κλιβάνου ὑπῆρξεν ὁ γνῶμων τῆς κατὰ βάθος προόδου τῆς σκαφῆς κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο. Τὸ ἀνασκαφὲν μυκηναϊκὸν στρώμα πρὸς Δ τοῦ κλιβάνου ἐπὶ ἐκτάσεως 4 μέτρων ἦτο ἀνάμικτον μετὰ πολλῆς τέφρας. Ἐν τοῖς ἐπιπολαίοις χῶμασιν ἀμέσως ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους ἐφάνησαν πέντε βάσεις κτισταὶ διὰ παντοδαπῶν λίθων καὶ πηλοῦ καὶ κορυφούμεναι ὑπὸ μεγάλου ἐκάστη κυβολίθου, εἰς δευτέραν ταύτην χρῆσιν κειμένου· αἱ βάσεις αὗται μαρτυροῦσι περὶ τριπλῆς τοῦλάχιστον σειρᾶς ξυλίνων κιώνων ἀνηκόντων πιθανώτατα εἰς τὴν ῥωμαϊκὴν ἀγοράν, περὶ ἧς ποιεῖται λόγος ὁ Παυσανίας (*AE* 1909, σ. 113 ἐξ.). Τὰ θεμέλια τῶν βάσεων τούτων διακόπτουσι τὰ μυκηναϊκὰ χῶματα μέχρι τινὸς βάθους ὡς ποιοῦσι καὶ τοιχαρία τινὰ ἐπιπόλαια ἀσυνχρονολόγητα εἰσέτι ἀρχιτεκτονικῶς ἀλλὰ σχετικὰ πρὸς τὰς βάσεις, ὡς φαίνεται. Ἐν τῷ χώρῳ τοῦ δυτικωτάτου βορείου κρεοπωλείου εὐρέθη μέρος τεχνικωτέρου δαπέδου ἐστρωμένου διὰ στρώματος ἐξ ἀσβέστου καὶ τετριμμένης κεράμου καὶ περιβαλλομένου ὑπὸ ταπεινοῦ στενοῦ ἰσοῦψοῦς πανταχοῦ τοιχαρίου ἐκ πύρων πελεκητῶν, ὥστε νὰ σχηματιζῆται τετράπλευρος ὀρθογώνιος ὁ χώρος, οὗ ὅμως τὸ πλεῖστον μέρος κεῖται ὑπὸ τὴν οἰκίαν Στρατῆ ἀγνωστον. Τὰ μυκηναϊκὰ χῶματα ἐνταῦθα πρὸς Δ εἶνε ἀνατετραραγμένα, τὰ δὲ μυκηναϊκὰ ὄστρακα εὗρηται μετὰ θραυσμάτων κανθάρων, ἐρυθρομόρφων καὶ ῥωμαϊκῶν ἀγγείων. Εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ εἰρημένου ἐστρωμένου «Ὀκλάμου» πρὸς Α εὐρέθη ἐντὸς ἀδιαταράκτων ὑψηλῶν μυκηναϊκῶν χωμάτων, ἐρειδόμενος πρὸς Β παρὰ τὰ θεμέλια τῆς οἰκίας Στρατῆ ἐπὶ τοῦ ἀνυψουμένου αὐτόθι

φυσικοῦ βράχου μέγας λίθος πλακώδης πάχους μεγίστου 0,75 καὶ μήκους μεγάλου μέχρι 2,10. Ὁ λίθος εἶνε σύμπηκτος σκληρὸς ἐκ μεγάλων κροκαλῶν ποταμίων, ξένος δὲ πρὸς τὰς Θήβας καὶ τὴν ἐγγὺς γειτονίαν. Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια αὐτοῦ εἶνε ἀνώμαλος. Ἀνεγείραντες τὸν λίθον εἶδομεν, ὅτι ἡ κάτω ἐπιφάνεια εἶνε εἰργασμένη, δεικνύουσα κυκλικὸν ἀνέχον ἔλλειψοειδὲς λεῖτον ἐπάνω ἐδάφους, περιβαλλόμενον ὑπὸ λείου τοῦ τα-

Εἰκ. 1.

πεινοτέρου περιθωρίου. Ὑψὸς τοῦ ἀνέχοντος ἐδάφους 0,105, μείζων διάμετρος τῆς ἔλλειψεως 1,54, ἐλάσσων δὲ 1,36 (εἰκ. 1). Τὴν χρησιμότητα τοῦ μεγάλου τούτου λίθου δὲν ἠδυνήθην νὰ ἐρμηνεύσω, ἐσκέφθην ὅμως, ὅτι ὁ κορυφαῖος λίθος θολωτοῦ τινος οἰκοδομήματος ὁ συγκρατῶν τὴν ἀρμονίαν τοῦ κτιρίου (πρβλ. Πaus. IX, 38,2), οἷα ὑπῆρχον ἐν ταῖς αὐλαῖς τῶν μυκηναϊκῶν ἀνακτόρων (Ὀδ. X, 442), ἔδει νὰ ᾖ παρόμοιος.